

זכות התורה ולומדיה מוקדשים לטובת נשמת
הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

הלימוד היומי:

פרשת צו | יום ג | ו' בניסן תשפ"ו | פרק ז' פסוק י"א - פסוק ל"ח

יוסיף דעת גם מצה אסור

בפרשת השבוע אנו לומדים את דין קרבן תורה הנאכל רק ליום ולילה, כאמור (ויקרא ז, טו) ביום קרבנו יאכל. אומרת הגמרא במסכת פסחים (יג, ב) שאין מביאים קרבן תודה בערב פסח, מפני לחם החמץ שבה, לפי שאסור לאכול חמץ לאחר שש שעות, ונמצא מביא את הלחם לידי מיעוט זמן אכילה. ויש לתמוה: מדוע אמרו הטעם רק בגלל לחמי החמץ, והרי טעם זה שייך גם בשלושים לחמי מצה שהביאו עם התודה, שהרי גם מצה אסור לאכול בערב פסח לאחר חצות, ונמצא ממעט זמן אכילתו, וצ"ע.

חידוד בפרשה במדבר

היכן נזכר בפרשתנו, בחומש ו/או ברש"י:

- א. הולכי מדבריות.
- ב. ירושלמיות שהן כמו מדבריות.
- ג. קרבנות במדבר סיני.
- ד. מקום קטן במדבר שנכנסו בו הרבה אנשים.

כמונח בקופסא משיחה ביום

בפרשתנו נאמר (ויקרא ז, לה-לו) זאת משחת אהרן ומשחת בניו וגו' אשר צוה ה' לתת להם ביום

מִשְׁחוּ אִתְּם. באחת הפרשיות בחמשה חומשי תורה מביא רש"י פסוק זה, ורש"י מציין שכוונת הפסוק שהמשיחה היתה ביום ולא בלילה. היכן הם דברי רש"י אלו?

להמשיך באחדות

וּתְקַהֵל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֶהֱל מוֹעֵד, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעֵדָה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת (ויקרא ח, ד-ה)

הכתוב בא כהמשך לפסוק שלפניו 'ותקהל העדה אל פתח אהל מועד' ושם פירש רש"י שזה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה, כי אז שרתה אחדות גדולה וכאשר בני ישראל מאוחדים המועט מחזיק את המרובה, על זה אמר להם משה לישראל: 'זה הדבר אשר צוה ה' לעשות' – שתמשיכו להיות תמיד באחדות!

(יכהן פאר)

הוצאות מצות חליצה

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה (ויקרא ו, ב). אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּיֹתֵר צָרִיךְ הַכָּתוּב לְזַרְזוֹ בְּמָקוֹם שֵׁישׁ בּוֹ חֶסְרוֹן כִּיס (רש"י).

מצוות רבות כרוכות בהוצאה כספית, לפעמים גם הוצאה כספית גדולה, בפרט לצורך קיום מצוות בהידור ובתכלית הכשרות. ואכן מי כעמך ישראל, אשר בכל ימות השנה, ובפרט בימים אלו לקראת חג הפסח, מזדרזים ביותר במקום שיש חסרון כיס שלא לחסוך בהוצאות ממון לצורך מצוות, בידיעה כי רק קניינים אלו יעמדו להם לנצח נצחים, כי אין מלווים לו לאדם לא כסף ולא זהב – אלא תורה ומעשים טובים בלבד.

מסופר על רבי שלמה מהורודנקא זצ"ל, שביום מן הימים נפטר אחיו בלי להשאיר זרע ל"ע, ורבי שלמה התחייב במצות חליצה. דא עקא, שהאח המנוח התגורר במרחק מאות פרסאות ממקום מגוריו של רבי שלמה, כך שהנסיעה היתה כרוכה בטרחה של שבועות וחודשים, ובהוצאת כספיות כבירות, עד שהאלמנה כבר חשבה שהיא תישאר עגונה כל ימי חייה, כי רבי שלמה בוודאי לא יוציא ממון רב ולא יטרח לחלוץ לה. אולם רבי שלמה, אשר המצוה באה לידו, קם ויצא לדרך הארוכה, והוציא מכיסו הפרטי את כל ההוצאות, עד שהגיע לעיר מגורי האלמנה וקיים את מצות חליצה.

בני העיר רצו לשלם לרבי שלמה את הוצאות הדרך, אך הוא סירב לקבל פרוטה, באומרו שאת המצוה הוא אינו מוכר בעד כל מחיר. בדרכו חזרה לביתו, כאשר עצר ללון באחת האכסניות, נגלה אליו אליהו הנביא, והבטיח לו שבזכות שעשה המצוה בשלימות יזכה לבן שיאיר את העור לם, ואכן לתקופת השנה נולד בנו הרה"ק רבי חיים מטשרנוביץ זי"ע, מחבר הספרים הקדושים 'באר מים חיים' ו'סידורו של שבת'.

קרבת עולה

קרבת עולה הוא קרבן שכל יהודי יכול להקריב בנדבה, והוא מכפר על ביטול מצות עשה או על 'לאו הניתק לעשה'. ישנם גם קרבנות עולה הבאים אף בחובה, כגון: 'עולת ראייה', 'עולת נזיר', 'עולת מצורע' ו'עולת יולדת'. כך גם ישנם קרבנות עולה הבאים בציבור, כגון: 'עולת התמיד' שהקריבו בכל יום בשחר ובין הערביים, ו'עולות המוספים' שהקריבו בכל מועד, ובהם לא עושים 'סמיכה'. קרבן עולה דיני כקדשי קדשים, והבשר כולו מוקטר על המזבח, מלבד העור הניתן לכהנים. קרבן עולה טעון אף הבאת 'נסכים': סולת ושמן ל'מנחת נסכים' ויין ל'ניסוך היין'.

הנושא היומי בפרשה

קרבת תודה ושלמים • איסור פיגול • איסור אכילת קדשים בטומאה • איסור אכילת חלב ודם

היום נלמד על דיני קרבן תודה הנאכל ליום ולילה עד חצות, ועמו יש להקריב 40 לחמים, 30 מהם מצה, דהיינו 3 סוגים שמכל אחד מביא 10, ועוד 10 של חמץ. יש לתת לכהן 4 חלות, חלה אחת מכל עשר, והשאר נאכל לכל אדם. כן נלמד על דיני קרבן שלמים, המ' תנות הניתנים ממנו לכהן, סדר התנופה וההקרבה, ואכילת הבשר לשני ימים ולילה שבי' ניהם, וממנו נעבור ללמוד את דיני פיגול דהיינו החושב בעת שחיתת הקרבן לאוכלו חוץ לזמנו או חוץ למקומו. בהמשך נלמד על איסור אכילת קרבן טמא או קרבן טהור על ידי אדם טמא, ולסיום נלמד על איסור אכילת חלב, כולל חלב של נבילה, ואיסור אכילת דם של בהמה או עוף.

קרבת תודה:

אדם שנעשה לו נס, כגון שעבר את הים או המדבר, או יצא מבית האסורים, או התרפא מחוליו, והוא מבקש להביא קרבן להודות לה', עליו להביא קרבן שלמים לשם תודה.

זמן האכילה:

קרבת תודה הוא באופן כללי סוג של קרבן שלמים, אולם קיימים שני שינויים בין קרבן תודה לסתם קרבן שלמים: א. עם התודה יש להביא ארבעים לחם. ב. התודה וכן הלחמים נאכלים ביום הקרבת הקרבן, וגם במשך כל הלילה שלאחריו (וחכמים אמרו עד חצות להרחיק אדם מעבירה), אבל אסור להניח ממנו למחרת בבוקר, וזאת בשונה מקרבן שלמים הבא בנדבה, שנאכל ביום הקרבת הקרבן, ובלילה שלאחריו, וכן ביום שלאחריו, והנותר ביום השלישי באש ישרף.

יום ולילה:

נרמז כאן בפסוק שיש עוד קרבנות הנאכלים ליום ולילה, והם: חטאת; אשם; איל נזיר; חגיגת ערב פסח.

לחמי תודה:

כאמור, יחד עם קרבן התודה יש להביא ארבעים חלות. שלושים מהם הם מצה - דהיינו עשר חלות-מצות בלולות בשמן, ועשר ריקי-מצות משוחים בשמן, ועשר חלות עשויות מסולת שחלטו אותו היטב במים רותחים וגם בלל אותם בשמן. ובנוסף על שלושים אלו יביא גם עשר חלות חמץ.

קדושת הלחם:

רק לאחר שחיטת הקרבן חל קדושה על הלחם לענין איסור הוצאתו מירושלים ואיסור נגיעת טבול-יום בלחם.

36 לחמים:

מכל אחד מארבעת סוגי הלחם יש לתת לחם אחד לכהן העובד את העבודה, ושאר 36 הלחמים נאכלים לבעלים ולכל אדם.

בשר השלמים:

מקרבן תודה ושלמים יש לתת לכהן חזה ושוק (השוק הוא העצם האמצעית מתוך שלשת העצמות שברגל), ושאר הבשר נאכל לבעלים. אבל גם כל שאר אדם טהור יכול לאכול מבשר התודה והשלמים, והם נאכלים בכל העיר ירושלים.

חלק מהאבר:

במידה וחלק מהאבר יצא חוץ לירושלים, מותר לאכול את החלק הפנימי.

פיגול:

השוחט קרבן שלמים הנאכל לשני ימים, ובשעת השחיטה הוא חושב לאכול אותו 'חוץ לזמנו', דהיינו ביום השלישי, נפסל הקרבן בכך ואינו עולה לרצון, והאוכל מבשר קרבן זה, אפילו בתוך שני הימים, יש בכך חטא ועוון.

נותר:

אבל אם לא חשב לאכול חוץ לזמנו, רק אחר כך למעשה אכל מהקרבן ביום השלישי, אין הקרבן נפסל למפרע על אכילה זו.

בשר שנטמא:

בשר של קרבן שלמים שנטמא אסור באכילה, אלא יש לשרוף את הבשר.

האדם הטמא:

חל איסור לאדם טמא (שנגע באדם טמא, או בבהמה טמאה או שרץ טמא), לאכול בשר שלמים, ואם עבר ואכל – נענש באיסור כרת.

תנופה:

בקרבן שלמים יש מצוה נוספת של 'תנופת האברים', בו נוטלים חלק שלשה כהנים, הכהן הראשון – מביא מבית המטבחיים את האברים והחלבים הצריכים לעלות למזבח, כשהן מונחים מלמעלה על גבי החזה והשוק הימני. לאחר מכן הוא מוסר את כל אלו לידי הבעלים והופך אותם, כך שהחזה והשוק נמצאים למעלה והחלבים והאברים למטה. כאן מגיע כהן שני ומכניס את ידיו תחת יד הבעלים, וביחד הם עורכים לבשר ולחלבים 'תנופה' לארבע רוחות, למעלה ולמטה.

הקטרה:

לאחר התנופה מוסרים האברים והחלבים לכהן שלישי עבור הקטרה על המזבח, ושוב הופכים את כל החבילה, כאשר הפעם שוב החלבים והאברים למעלה והחזה והשוק למטה. הכהן השלישי מקטיר על המזבח את החלבים והאברים, ורק לאחר ההקטרה נותנים את החזה והשוק לכהנים, תרומת מאת בני ישראל.

מי אוכל:

כל כהן יכול לאכול את החזה והשוק, בתנאי שהוא לא היה טמא בשעת זריקת הדם והקטרת החלבים.

כבוד וגדולה:

את כל תורת הקרבנות ציוה ה' למשה בהר סיני, והחלקים הניתנים כמתנה לכהנים, נתן ה' להם לכבוד וגדולה ביום שהקריב אותם להיות כהנים.

אכילת חלב:

חל איסור לאכול חלב של שור וכשב ועז (אף של חולין), הראויים להקרבה על המזבח. כל העובר ואוכל חלב – נענש באיסור כרת.

חלב נבילה:

האוכל חלב של בהמה נבילה או טריפה, עובר על שני איסורים, הן של אכילת נבילה והן של אכילת חלב, ולא אומרים כאן את הכלל של 'אין איסור חל על איסור'. אולם חלב הנבילה אינו מטמא כמו הנבילה עצמה, ולכן החלב ראוי לכל מלאכה.

דם עוף ובהמה:

כך גם אסור לאכול דם של עוף ובהמה והאוכל דם נענש בכרת. איסור זה אינו בכלל 'מצוות התלויות באדמה' ולכן הוא חל בכל מושבות ישראל, גם בחוץ לארץ.

דגים וחגבים:

איסור דם הוא רק בעוף ובהמה, אבל דם דגים וחגבים מותרים באכילה.

מספר לחיגו מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיגו מאנגליה: 443-3061-30131

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' – שמעו ותחי נפשכם!

